

Številka: 5-2/2023
Datum: 9.11.2023

Zadeva: Zapisnik 5. seje RSK za MDPŠ v letu 2023, ki je bila 18.10.2023 ob 14.00 uri v predavalnici KIMDPŠ

Vabljeni: izr. prof. dr. Metoda Dodič Fikfak, red. prof. dr. Alenka Franko, doc. dr. Alenka Škerjanc, dr. Andrea Margan, Dani Mirnik, mag. Stanislav Pušnik

Posebej vabljeni: doc. dr. Marija Molan za vsebino psihološkega pregleda in Gregor Kavaš za vsebino pravilnika o zdravniških pregledih reševalcev iz vode.

1. Pregled in potrditev zapisnikov 1, 2, 3 in 4.seje RSK iz leta 2023
2. Pobuda za dopolnitev Priloge 1 Pravilnika o poklicnih boleznih:
 - Posttravmatska stresna motnja, pobuda ZSSS, Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije;
 - Sončno UV sevanje in poklicni kožni rak, pobuda ZSSS;
3. Spremembe in dopolnitve Pravilnika o opremi in sredstvih za dajanje prve pomoči, usposabljanju in preizkusih iz prve pomoči ter pravilnika o zdravniških pregledih reševalcev iz vode, zaprosilo Ministrstva za zdravje;
4. Razno

Ad1

Potrjeni so vsi dosednji zapisniki sej RSK, se pravi od 1. do 4. seje.

Ad 2

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je posredovala pobudo za spremembo seznama poklicnih bolezni tako, da se dodata dve poklicni bolezni: Posttravmatska stresna motnja (tudi pobuda Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije) in Poklicni kožni rak povzročen s sončnim UV sevanjem.

ZSSS tudi predlaga, da se uvrsti med povzročitelje poklicnih bolezni vse karcinogene in mutagene in druge snovi, ki jih še ni na seznamu.

Drugi predlog, ki je prvotno prišel s strani mag. Ane Benedičič, nato pa še preko ZSSS je, da se v seznam poklicnih bolezni uvrsti rak kože povzročen z viri UV sevanja (sončnega in drugih). Predlagajo, da se prizna kot poklicno aktično keratozo, skvamozni celični karcinom in bazaliom.

Sklep:

Glede na v pravilniku napisano 5-letno obdobje v katerem se MZ-ju predlaga dopolnitev seznama, je RSK vse pobude vzel na znanje in bo o vseh predlogih razpravljal enkrat letno (maj), ko se bo naredila tudi analiza poklicnih bolezni za prejšnje leto in revizija vseh predlogov popravkov seznama poklicnih bolezni za preteklo leto. Po zaključku take obravnave bo RSK tudi obvestil predlagatelje o odločitvi.

Ad 3

Ministrstvo za zdravje prosi za pripombe na osnutek Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o opremi in sredstvih za dajanje prve pomoči, usposabljanju in preizkusih iz prve pomoči ter zdravniških pregledih reševalcev iz vode.

Predlog vsebine pregleda je pripravil Gregor Kavaš, dr. med. in sicer:

Predlog vsebine preventivnega zdravstvenega pregleda reševalca iz vode:

1. pregled zdravstvene dokumentacije,
2. anamneza,
3. klinični pregled s posebnim poudarkom na kostno-mišičnem in srčno-žilnem sistemu,
4. preverjanje cepilnega statusa (hepatitis B, tetanus)
5. preiskave in meritve:
 - antropometrične meritve,
 - ocena vidnih funkcij, perimetrija ob predhodnem preventivnem zdravstvenem pregledu in nato ob indikaciji,
 - EKG v mirovanju,
 - spirometrija,
 - avdiometrija,
 - laboratorijske preiskave (hemogram, krvni sladkor, jetrni testi, % CDT, urinski test na PAS. Ob predhodnem preventivnem zdravstvenem pregledu anti HBs, anti HCV, anti HIV.
 - psihološki pregled ob predhodnem preventivnem zdravstvenem pregledu, nato ob indikaciji,
 - obremenitveno testiranje ob predhodnem preventivnem zdravstvenem pregledu, nato do 45. leta starosti ob indikaciji in nato po 45. letu starosti ob vsakem obdobjem preventivnem zdravstvenem pregledu.
 - druge preiskave ob indikaciji

Po opravljenemu preventivnem zdravstvenem pregledu se izda zdravniško spričevalo, ki velja tri leta, razen, če je omejeno na krajši čas iz zdravstvenega razloga.

Sklep:

Potrujemo pripravljene predlog vsebine preventivnega zdravstvenega pregleda reševalca iz vode.

Ad 4 – Razno

- a) Sindrom zapestnega prehoda

Ker se v verifikacijo poklicne bolezni pogosto pošilja diagnoza sindrom zapestnega prehoda (SZP), RSK razpravlja o pogojih za priznanje te bolezni kot poklicne predvsem zato, da bomo lahko pomagali kolegom pri njihovem svetovanju pacientom.

Člani interdisciplinarne skupine, ki odločajo o verifikaciji sindroma karpalnega kanala poročajo o problemu vrednotenja izpostavljenosti in razpoložljivih podatkih v literaturi ter dosedanjih izkušnjah komisije, ki se je ukvarjala pretežno s tem sindromom. RSK po diskusiji poda:

Sklep:

Sindrom zapestnega prehoda se lahko prepozna kot poklicno obolenje v primeru, če gre za elektrofiziološko zmerno (srednje stopnje) ali težjo (hude stopnje) obliko bolezni in so izpolnjeni ostali kriteriji za verifikacijo.

Sindroma karpalnega kanala, elektrofiziološko opredeljenega kot okvaro blage stopnje, se ne priznava kot poklicno bolezen.

Sindroma karpalnega kanala se trenutno ne prizna kot poklicno bolezen pri tipičnem administrativnem pisarniškem delu; v tem primeru gre za bolezen povezano z delom, za nastanek te so pomembni tudi drugi dejavniki.

b) Kompetence psihologa v medicini dela

Doc. dr. Marija Molan predstavi pripravljen dokument - Vsebina psihološkega izvida v postopku ocenjevanja delazmožnosti v dejavnosti MDPŠ, ter kompetence psihologa. Ta dokument je priloga zapisnika RSK.

Po diskusiji z upoštevanjem mnenja doc. Molanove sprejmemo soglasno

Sklep:

za delo psihologa v medicini dela je potrebno dodatno usposabljanje po opravljenem strokovnem izpitu na Ministrstvu za zdravje. Dodatno usposabljanje poteka na Kliničnem inštitutu za medicine dela, prometa in športa.

Tistim, ki so na osnovi usposabljanja te kompetence že pridobili, se jim to prizna in se jim izda ustrezno potrdilo o specialnih znanjih za delo na področju medicine dela, prometa in športa.

RSK zaprosi Ministrstvo za zdravje za pomoč pri uveljavitvi tega sklepa.

c) Digitalizacija v zdravstvu

As. Dani Mirnik pove, da je bil v prejšnjem tednu uvodni sestanek RSK za digitalizacijo. Na naslednjih sejah RSK za MDPŠ bi bilo dobro govoriti o tem, kaj pričakujemo od digitalizacije, kaj želimo imeti v MDPŠ, katere so prioritete, kje vidimo prednosti in vse to umestimo v agendo, ki bo osnova za nov Zakon.

Predsednica RSK
Prof. dr. Dodič Fikfak Metoda, dr. med.
spec. MDPŠ

Zapisnik se lahko v celoti objavi na spletni strani Ministrstva za zdravje.

Vsebina psihološkega izvida v postopku ocenjevanja delazmožnosti v dejavnosti medicine dela, prometa in športa

Izhodišče

Osnovna izhodišča, ki določajo obseg in vsebino psihološkega pregleda so zakonske osnove za zagotavljanje varnosti in učinkovitega vedenja tako, da se ne ogroža življenja in zdravja. Tako se prepreči ali obvlada tveganja identificirana v oceni tveganja za specifično delo.

V oceni tveganja so opredeljene zahteve, ki jih mora posameznik izpolnjevati, da se obvladuje tveganja in zagotavlja ustrezno varno vedenje.

Poleg tega so pomembni tudi anamnestični podatki o poškodbah ali boleznih, ki bi lahko vplivale na raven psihičnega funkcioniranja.

Napotitev na psihološki pregled

Glede na oceno tveganja je potrebna napotitev na psihološki pregled, kadar delo zahteva zmogljivosti več od povprečja populacije ali glede na anamnestične podatke v pregledu.

Pred nastopom dela je smiselni psihološki pregled funkcij občutljivih na vplive škodljivosti v delovnem okolju. Kadar so te škodljivosti prisotne, je potreben psihološki pregled tudi takrat, kadar delo ne zahteva zmogljivosti več kot v populacijskem povprečju. Za dela, ki se opravljajo s škodljivostmi, ki so nezaznavne s čutili, je potrebna raven splošnih sposobnosti na ravni, ki zagotavlja razumevanje in spoštovanje varnostnih ukrepov.

Na napotnici za psihološki pregled morajo biti opredeljene zahteve, ki jih delo zahteva z opisom posebnih pogojev dela, kot je npr. višina, globina, utesnjenost, delo na terenu, v tujini, na prostem, v podaljšanih delovnikih, v izmenah, ponoči, s posebnimi skupinami uporabnikov in za delo s posebej zahtevnimi orodji.

Vsebina psihološkega izvida

V vsebini psihološkega izvida morajo biti opisane ključne lastnosti in sposobnosti, ki so potrebne za varno in učinkovito vedenje v delovnem okolju. Potrebno je opisati sposobnosti in lastnosti, ki so bile ocenjene glede na zahteve, opredeljene na napotnici ali v oceni tveganja, po vseh postopkih, ki so bili uporabljeni.

- Opis splošnih sposobnosti, na osnovi katerega je mogoče ocenjevati posameznikovo prilagodljivost zahtevam dela in okolja in spoštovanje ukrepov zagotavljanja varnosti.
- Sposobnost zaznavanja, pozornosti in koncentracije pri delih in aktivnostih, ki zahtevajo te zmogljivosti.
- Raven ročnih spretnosti pri delih, ki zahtevajo te zmogljivosti.

- Hitrost in natančnost prostorske orientacije in orientacije v polju pri delih in aktivnostih, ki zahtevajo te zmogljivosti.
- Sposobnost motoričnega odreagiranja hitrosti in natančnosti pri delih in aktivnostih, ki to zahtevajo.
- Sposobnost koordiniranega gibanja tako po hitrosti, natančnosti in usklajenosti pri delih in aktivnostih, ki zahtevajo te sposobnosti.
- Kognitivno učinkovitost in učljivost pri delih, ki zahtevajo te zmogljivosti.
- Osnovna osebnostna struktura, stabilnost osebnosti, prag občutljivosti in odsotnost psihopatološke simptomatike pri delih in aktivnostih, ki zahtevajo te lastnosti.
- Mnenje psihološkega pregleda se omeji na oceno zmožnosti iz psihološkega vidika za učinkovito in varno vedenje pri delu, v prometu ali pri športnih aktivnostih.

Uporaba psihodiagnostični sredstev

V postopku ocenjevanja psihičnega funkcioniranja v dejavnosti medicine dela, prometa in športa je potrebno izbrati relevantne psihodiagnostične postopke, ki omogočajo oceno funkcije, potrebne za zagotavljanje varnega in učinkovitega vedenja. Potrebno pa je izbrati takšne diagnostične postopke, da so v čim manjši meri dobljeni rezultati odvisni od vpliva zunanjih dejavnikov, ki naj ne bi imeli vpliva na rezultat. Tako je potrebno uporabljati predvsem v situacijah, kjer je slabše razumevanje jezika lahko vpliven dejavnik, nebesedne preizkušnje. Za dela, kjer je ključna raba jezika okolja v katerem bo delavec delal, je relevantna uporaba jezika okolja zaposlitve. Pri izboru relevantnih psihodiagnostičnih postopkov je psiholog suveren, vendar pa mora v opisu funkcije odgovoriti na vprašanja o ravni funkcioniranja. Za učinkovito izvedbo psihološkega pregleda, je potrebno tudi ustrezno znanje jezika, v katerem se izvede psihološki pregled. Izvedba pregleda na način, ki ne zagotavlja relevantne razmejitve med vplivom razumevanja jezika in dejansko ravni funkcije pregledane osebe, je lahko etično sporen.

Kompetence psihologa

Psiholog mora biti tudi kompetenten za oceno psihičnih zahtev dela in oceno psihosocialnih tveganj. Zato je potrebno sodelovanje psihologa v oceni psihičnih obremenitev in zahtev v posameznih delovnih okoljih. To pa je tudi osnova za oblikovanje optimalnih humanizacijskih ukrepov, ki zagotavljajo obvladovanje psihosocialnih tveganj in preprečujejo doživetja preobremenitev in ogrožanja varnostni sebe in drugih.

Psiholog za delo v dejavnosti varovanja zdravja delavcev, udeležencev v prometu in športnikov mora imeti kompetence za ustrezno izbiro postopkov za oceno posameznih funkcij in lastnosti. Psiholog

mora biti kompetenten za izbiro in izvedbo ustreznih diagnostičnih postopkov, na osnovi katerih lahko zanesljivo opiše funkcijo, glede na populacijske vrednosti.

Rezultati psihološkega pregleda morajo biti opisani na način, da jih je možno uporabiti v postopku ocenjevanja delazmožnosti in morajo posredovati odgovore na postavljena vprašanja.

